KIRJALLINEN LAUSUNTO
Sosiaali- ja terveysvaliokunta
Eduskunta
StV@eduskunta.fi

10.01.2023

Itä-Suomen yliopiston apteekki kiittää Sosiaali- ja terveysvaliokuntaa mahdollisuudesta antaa kirjallinen lausunto liittyen hallituksen esitykseen biologisten lääkkeiden apteekkivaihdosta (HE 314/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi lääkelain ja sairausvakuutuslain muuttamisesta). Itä-Suomen yliopiston apteekki on aiemmin lausunut laajemmin hallituksen esityksestä 24.10.2022. Tähän Sosiaali- ja terveysvaliokunnan lausuntoon haluamme nostaa keskeiset ja ongelmallisimmat kohdat liittyen hallituksen esitykseen.

TÄRKEIMMÄT NOSTOT (1-8):

1. Biologisten lääkevalmisteiden apteekkivaihto lisää apteekkien velvoitteita asiakaspalvelussa ja henkilöstön koulutuksessa. Tämä lisää apteekkien kustannuksia lakisääteisen velvoitteen hoitamisessa. Tämän vuoksi uudistukseen tulee liittää kompensaatio apteekeille, esimerkiksi kiinteä lisämaksu biologisen lääkkeen apteekkivaihdon yhteydessä. Tämä on erityisen tärkeää myös sen vuoksi, että samaan aikaan, kun biologisten valmisteiden apteekkivaihtoa suunnitellaan, on vuoden 2023 alussa astunut voimaan massiiviset lääkesäästöt, jotka heikentävät apteekkien toimintaedellytyksiä. Toimijoille sälytettävät uudet lakisääteiset velvoitteet eivät voi tulla voimaan ilman asianmukaista korvausta lisävelvoitteiden hoitamisesta.

2. Mahdollinen biologisten lääkevalmisteiden apteekkivaihto tulee aloittaa muutamalla tarkkaan harkitulla ja valitulla valmisteella.

3. Lainsäädännön terminologiassa on osattava erottaa pistosohjaus ja annoslaite -ohjaus. Pistosohjaus tulee aina tehdä muualla terveydenhuollossa (terveyskeskus, sairaala), apteekkiin rajautuu ainoastaan pistoslaitteen ohjaus.

4. Apteekeille ei voida sälyttää sellaista uutta velvoitetta, johon liittyy uusia tilantarpeita. Jos apteekeilta tultaisiin vaatimaan uudentyyppisiä tiloja, tulisi tähän osoittaa vaadittavat resurssit.

5. Mahdollinen biologisten lääkevalmisteiden apteekkivaihto tulee aloittaa 12 kk vaihtovälillä. Kokemuksen kertyessä apteekkivaihdosta, voidaan vaihtoväli lyhentää esim. 3 kuukauteen.

6. Tässä yhteydessä täytyy apteekeille tulla lakisääteinen mahdollisuus palauttaa biologiset lääkkeet lääketukkukauppaan. Sekä Ruotsissa että Norjassa apteekeilla on lakiin kirjattu oikeus palauttaa lääkevalmisteet tukkuliikkeeseen turhien palautuskieltojen ja kustannusten välttämiseksi. Apteekkien palautusoikeuden takaaminen ei lisää lääkeyritysten kustannuksia, koska palautusoikeus koskisi ainoastaan lääkevalmisteita, joiden laatu ja turvallisuus voidaan taata palautushetkellä. Esitämme, että tässä yhteydessä lääkelakiin lisätään pykälä, jolla varmistetaan apteekin oikeus palauttaa reseptilääke tukkuliikkeeseen esimerkiksi kolmen viikon aikana, jolloin apteekki voi reagoida lääkkeiden hintojen muutoksiin.

7. Ennen vuotta 2023 kirjoitetut reseptit tulee voida jättää apteekkivaihdon ulkopuolelle, esim. vaihtokiellon kautta. Apteekkien on käytännössä mahdoton hoitaa ylimääräisiä yhteydenottoja lääkäreihin vuoden 2022 reseptien osalta.

8. Tarvitaan kansallinen ohjeistus tasalaatuisen ja yhdenvertaisen neuvonnan toteutumiseksi kaikille potilaille sekä parhaiden toimintamallien käyttöönoton turvaamiseksi, mikäli näin suuri järjestelmämuutos lähdetään toteuttamaan.

Kuopiossa 10. tammikuuta 2023

Jouko Savolainen

Apteekkari

Itä-Suomen yliopiston apteekki